

Vincent

LESBRIEF - LEERLINGENBLAD

Vincent

EEN LOCATIETHEATER VOORSTELLING OVER HET KORTE LEVEN VAN VINCENT WEIJAND

Introductie

Vincent is achttien als de Duitsers Nederland binnenvallen. Zoon van de Bergense kunstschilder Jaap Weijand en de Joodse Betsy Polak, die een aantal jaren voor de oorlog overleed. Zijn afkomst interesseert hem niet, zijn ontwikkeling des te meer. Via Adriaan Roland Holst ontmoet hij de charismatische Duitse schrijver en uitgever Wolfgang Frommel, die hem introduceert bij het herengenootschap Castrum Peregrini. Een kring waar homoseksualiteit gemeengoed is en Vincent alle ruimte heeft zich intellectueel, literair en ook seksueel te ontwikkelen. Vincent wil dichter worden en heeft geen ruimte voor de zorgen van zijn vader en moet er niet aan denken met het gezin onder te duiken. Hij wil zijn examens aan het Murmellius Gymnasium in Alkmaar afronden en naar Amsterdam om zich in die nieuwe fascinerende wereld van Frommel onder te dompelen. De oorlog is een bijzaak in zijn bestaan. Hij haalt in het eerste jaar van de oorlog zijn examen en gaat naar Amsterdam waar hij de mooiste zomer van zijn leven beleeft.

Toch sijpelt de akelige realiteit van de oorlog geleidelijk aan Vincent zijn leven binnen. Zijn oudere Joodse halfzus wordt opgepakt met haar man. Vincent meldt zich niet voor de Arbeitseinsatz en is dan genoodzaakt onder te duiken. Dat doet hij met twee jonge vrienden van het genootschap op een landgoed in Ommen. Ze worden verraden, beticht van homoseksualiteit en vastgezet in Kamp Erika. Via kamp Erika, waar de nazi's ontdekken dat Vincent door zijn Joodse moeder een zogenaamde mischlung (half Jood) is en de Arbeitseinsatz heeft ontlopen, komt hij terecht in de koepelgevangenis van Arnhem, daarna in kamp Amersfoort en vervolgens in kamp Westerbork. In de zomer van 1944 wordt hij op transport gezet naar Bergen-Belsen. Uiteindelijk overlijdt Vincent vlak voor het einde van de oorlog aan vlektyfus in Buchenwald. Hij was 23 jaar.

Opdracht 1

Lees de tekst over Vincent Weijand. Jullie school doet mee aan een theaterproject over Vincent. Welke reden(en) daarvoor kun je in de introductie tekst ontdekken?

Opdracht 2**Verplaats je in Vincent door het schrijven van een bio-gedicht.**

In deze opdracht is Vincent de ik-persoon. Je laat Vincent als het ware praten over zichzelf. Je vult voor deze opdracht de onderstaande zinnen aan. Baseer je antwoorden op de tekst over Vincent en je eigen inlevingsvermogen.

Vincent Weijand

Ik ben (twee kenmerken)

Ik vraag me af (waar ben je benieuwd naar?)

Ik zie (wat zie je, bestaand of denkbeeldig?)

Ik voel (wat voel je, bestaand of denkbeeldig?)

Ik wil (welke wens heb je?)

Ik sta voor het probleem dat (welk probleem heb je of met welke moeilijkheid word je geconfronteerd?)

Ik maak me zorgen over (welke zorg(en) heb je?)

Ik zoek steun bij/hulp van (een persoon of personen die je kan/kunnen helpen)

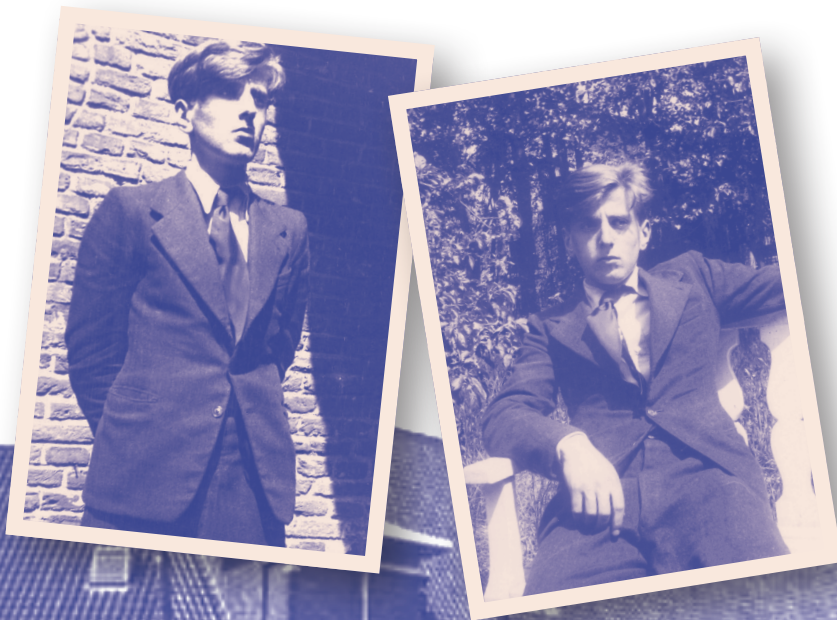
Ik ben geïnspireerd door (een persoon of personen die een voorbeeld voor je is/zijn geweest)

Ik begrijp (iets waarvan je weet dat het waar is)

Ik droom (waar droom je op dit moment over?)

Ik probeer (iets wat je echt wilt proberen)

Ik ben (herhaling van de eerste zin)

Murmellius

Leerlingblad les 1

EEN LOKAAL OORLOGSVERHAAL

Ook al is het (bijna) tachtig jaar geleden dat Nederland van de Duitse bezetting werd bevrijd, overal vind je nog sporen van de oorlog. Monumenten, begraafplaatsen, gedenksteden, bunkers, struikelstenen: in elke gemeente is er wel iets van de oorlog terug te vinden. Wat gebeurde er in jouw gemeente of regio in die oorlogsjaren? Welke verhalen kun je daarover terugvinden? En waar vind je die verhalen? Dat ga je in deze onderzoeksopdracht onderzoeken!

DE OPDRACHT

Je gaat op zoek naar een lokaal oorlogsverhaal. Dit verhaal vertel je vanuit het perspectief van iemand die het zelf heeft meegemaakt of vanuit jouw eigen perspectief. Je maakt hierover een korte scène (minimaal een halve minuut, maximaal twee minuten). Je kunt op locatie filmen en/of gebruikmaken van oude filmbeelden en/of foto's.

THEATERVOORSTELLING VINCENT EN DE VINCENT-PRIJS

Jouw filmpje kan deel uitmaken van de theatervoorstelling over Vincent Weijand van Leef Theater. Tussen de bedrijven van de voorstelling door worden verschillende lokale oorlogsverhalen, die door scholieren uit de regio zijn uitgewerkt, in de Memory Lane gespeeld door acteurs van het gezelschap, of... misschien wel door jou zelf!

Ieder groepje stuurt het gemaakte filmpje op naar Leef Theater via deze link:
<https://forms.gle/daG8Bv5xrQRcDT756>

Uit alle inzendingen kiest Leef Theater het beste verhaal. De winnaars krijgen een mooie prijs: een plaquette en een leuk uitje voor de winnaars!

Wil je meedoen met de voorstelling in jouw regio? Geef je dan op voor de theaterlessen van Leef Theater. Dat zijn negen lessen (buiten de lessen op school) die door de professionele acteurs van de voorstelling Vincent verzorgd worden.

Kosten voor dit theaterpakket: 135 euro per deelnemer.

Vraag je docent om verdere informatie als je hier aan mee wilt doen.

Een voorbeeld van een lokaal oorlogsverhaal: Jaap Hemelrijk

Op 10 mei 1940 was ik rector van het Marmellius Gymnasium in Alkmaar. Vliegveld Bergen werd gebombardeerd en ik stuurde de leerlingen naar huis. We konden op school het geluid van de Duitse bommen op het vliegveld in Bergen horen. Ik stuurde de leerlingen naar huis om af te wachten wat zou komen. Ik wist dat het mis was, maar kon toen niet vermoeden welke moeilijke jaren we zouden krijgen. Omdat ik Joods ben, werd ik ontslagen. Ik moest onderduiken. Ik werd verraden, door wie weet ik niet. Daarna werd ik op transport gesteld. Ik kwam in het kamp Sachsenhausen terecht, waar gevangenen met flote handen grote elektriciteitskabels moesten maken. We hielden elkaar op de been met geestelijk voedsel; we vertelden elkaar verhalen over kunst en literatuur en hielden filosofische discussies.

Later werd ik gedeporteerd naar het concentratiekamp Buchenwald. Daar werd ik ziek en overleefde ternauwernood. Uiteindelijk werden we bevrijd. Toen ik op de lijsten met namen van overleden gevangenen keek, zag ik tot mijn verdriet de naam van een oud-leerling van mij staan: Vincent Weijand. Hij mocht maar 23 jaar worden. Ik overleefde, hoe en waarom weet ik ook niet precies. Na de oorlog werd ik weer rector op het Marmellius Gymnasium. Ze hadden mij daar gemist. En ik hen.

Jaap Hemelrijk, Marmellius Gymnasium

kamp Schoorl

Leerlingblad Les 2 Het zoeken naar een onderzoeksonderwerp

In deze les ga je op zoek naar een persoon of gebeurtenis als onderwerp voor jouw lokaal verhaal.

OPDRACHT 1

Als eerste stap bedenk je welke onderwerpen uit de Tweede Wereldoorlog je het meest interessant zou vinden om te verdiepen met een lokaal oorlogsverhaal. Omcirkel hieronder drie onderwerpen waarover je in deze les meer gaat opzoeken.

Je mag ook een eigen onderwerp toevoegen en uitkiezen, bijvoorbeeld omdat je al een verhaal van een familielid weet. Ga dan verder met opdracht 2.

Vliegveld Bergen

Atlantikwall

Kamp Schoorl

Bombardementen

NSB-ers

Hongerwinter

Bevrijding

Onderduikers

Verzet

Collaboratie

Razzia's

Jodenvervolgning

Illegale kranten / radiozenders

Duitse soldaten in de regio

Geallieerde soldaten in de regio

vliegveld Bergen

OPDRACHT 2

Hieronder zie je een overzicht met handige websites. Je kunt deze gebruiken voor je verdere onderzoek. Je mag natuurlijk ook andere sites, die je zelf nog vindt, gebruiken.

TIPS

- ☞ Gebruik in de zoekfuncties van deze sites jouw drie gekozen onderwerpen als trefwoorden om naar informatie te zoeken.
- ☞ Wil je naar andere / meer informatie zoeken buiten de genoemde websites? Voeg dan aan je trefwoorden de naam van je regio / stad / dorp toe.

Erfgoedinstellingen

- ▶ [Historische vereniging Alkmaar](#)
- ▶ [Historische vereniging Bergen](#)
- ▶ [Historische vereniging Schoorl](#)
- ▶ [Regionaal Archief Alkmaar](#)
- ▶ [GeschiedenisLokaal Alkmaar](#)

Handige links binnen het (Regionaal) Archief Alkmaar

- ▶ <https://tijdschriften.archiefalkmaar.nl/periodicals/BKR>
- ▶ <https://tijdschriften.archiefalkmaar.nl/periodicals/OAL>
- ▶ <https://tijdschriften.archiefalkmaar.nl/periodicals/SCO>
- ▶ <https://www.regionaalarchiefalkmaar.nl/collecties/beelden>
- ▶ <https://www.regionaalarchiefalkmaar.nl/collecties/kranten>
- ▶ <https://www.regionaalarchiefalkmaar.nl/collecties/personen-zoeken/zoeken-in-personen/persons>

Regionale websites

- ▶ [Museum Vliegveld Bergen](#)
- ▶ [Website over Kamp Schoorl](#)
- ▶ [Herdenkingsstenen Joods Alkmaar](#)
- ▶ [Alkmaarse synagoge](#)
- ▶ [Alkmaar op de kaart](#)

Algemene websites

- ▶ [Delpher](#)
- ▶ [Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie](#)
- ▶ [Nationaal Archief](#)
- ▶ [Oorlogsbronnen](#)
- ▶ [Stichting Oorlogsverhalen](#)
- ▶ [Liberation Route](#)

Mijn onderwerp (persoon / gebeurtenis) wordt:

.....

omdat:

.....

.....

.....

Leerlingblad Les 3 Het verwerken van de informatie in een tekst

Je hebt allerlei informatie verzameld over jouw lokale oorlogsverhaal.

Nu moet je die informatie gaan omzetten in een tekst. Deze tekst is de basis voor het filmpje dat je gaat maken.

Het filmpje duurt minimaal een halve minuut en maximaal twee minuten. Reken op 100 woorden per minuut. Als je tekst dus ca. 200 woorden telt, duurt je filmpje dus ca. twee minuten.

OPDRACHT 1

Bepaal vanuit wiens perspectief je het verhaal gaat vertellen. Kruis je keuze aan.

- Iemand die de oorlog meemaakt.
Je schrijft het verhaal in de tegenwoordige tijd, alsof je meekijkt over de schouder van de verteller
- Iemand die de oorlog heeft meegemaakt en er op terugkijkt
Je schrijft het verhaal in de verleden tijd en verwerkt in je verhaal de manier waarop de verteller terugkijkt op de gebeurtenis/ervaring
- Vanuit je eigen perspectief
Je beschrijft de gebeurtenis/ervaring en verwerkt in je verhaal jouw idee over hoe jij in die situatie je zou voelen / wat je zou (kunnen) doen

OPDRACHT 2

Lees de tekst Een voorbeeld van een lokaal oorlogsverhaal: *Jaap Hemelrijk* nog eens door.

Vanuit welk perspectief is deze tekst geschreven?

OPDRACHT 3

Schrijf de tekst van jullie scène. Houdt je aan de richtlijn van 100 woorden per minuut en een duur van minimaal een halve minuut en maximaal 2 minuten.

TIPS BIJ HET SCHRIJVEN:

- ☞ Schrijf het verhaal vanuit inleving. Houd het dus niet bij enkel feiten, maar verwerk gedachten / gevoelens / ervaringen in het verhaal.
- ☞ Gebruik eventueel het bio-gedicht (leerlingblad 1 opdracht 2) als inspiratie om na te denken over de gedachten / gevoelens / ervaringen bij jouw persoon / gebeurtenis.
- ☞ Denk tijdens het schrijven ook na over welke beelden je in het filmpje wilt laten zien. Ga je op locatie filmen? Benoem dat ook in je tekst. Of maak je gebruik van oude foto's? Maak dan in de tekst ook een koppeling met die afbeeldingen.

dennenappels
verzamelen

Beoordelingsrubric Een lokaal verhaal

0 punten	1 punt	2 punten
Tijdsduur minimaal 30 seconden - maximaal 2 minuten		
Het filmpje is korter dan 30 seconden of (veel) langer dan 2 minuten.	X	Het filmpje voldoet aan de eisen voor de tijdsduur.
Onderwerp		
Het onderwerp is niet of minder passend bij / relevant voor de regio. Uit het onderwerp blijkt een onvoldoende zoektocht naar een onderwerp.	Het onderwerp is passend bij de regio. Uit het onderwerp blijkt een voldoende zoektocht naar een onderwerp.	Het onderwerp is passend bij de regio. Het onderwerp is een originele keuze. Uit het onderwerp blijkt een intensieve zoektocht naar een onderwerp.
Perspectief		
Geen van de gevraagde perspectieven is toegepast. Of Het perspectief is op onvoldoende wijze toegepast.	X	Eén van de genoemde perspectieven is toegepast en komt duidelijk voren.
Tekst		
De tekst is (te) weinig informeren en weet de aandacht van de kijker niet goed te trekken.	De tekst is informeren en weet de aandacht van de kijker te trekken.	De tekst is van hoog informatief niveau en weet de kijker te boeien en te interesseren.
Beeld		
Het beeld ondersteunt het verhaal niet of in beperkte mate.	Het beeld is illustratief bij het verhaal.	Het beeld geeft een diepere lading aan het verhaal.
Totaal aantal te behalen punten: 10		